

Nowacki, Wojciech / Rainka, Maria

Bóg, jako miłość w formacji Odnowy w Duchu Świętym

Studia Teologiczne 21, 41-58

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. WOJCIECH NOWACKI, MARIA RAINKA

BÓG, JAKO MIŁOŚĆ W FORMACJI ODNOWY W DUCHU ŚWIĘTYM

Treść: Wstęp, 1. Miłość stwórcza, 2. Miłujący Zbawca, 3. Ojcostwo Boże, Podsumowanie.

Wstęp

Wśród cech charakterystycznych współczesnych Ruchów Kościelnych istotnym elementem jest dążenie do zapewnienia uczestnikom zdrowej formacji chrześcijańskiej, której podstawowym i nieodzownym składnikiem jest przekaz objawionej prawdy o Bogu.

Tradycyjna formacja religijna w połączeniu z negatywnymi doświadczeniami egzystencjalnymi przyczynia się niejednokrotnie do fałszowania prawdy o Bogu w umysłach i sercach wielu ludzi. Różne przyczyny mogą przesłonić prawdziwy obraz Boga. Zdawać by się mogło, że negatywne doświadczenia egzystencjalne mogą nieraz całkowicie uniemożliwić człowiekowi autentyczne spotkanie z Bogiem. Dlatego tym większe znaczenie posiada ukazywanie pełnej prawdy o Bogu.

Bez wątpienia najistotniejszy element obrazu Boga stanowi miłość. Jan Paweł II, w Adhortacji *Christifideles laici* podkreśla: „Człowiek jest kochany przez Boga! (...) Każdy chrześcijanin może i musi słowem oraz życiem głosić: Bóg Cię kocha, Chrystus przyszedł dla ciebie, Chrystus dla ciebie jest «Drogą, i Prawdą, i Życiem!» (J 14,6)”¹. Wydaje się, że słuszna jest uwaga Ks. Bp. Dajczaka, iż potrzebą naszych czasów jest ponowne odkrycie Boga, który jest Miłością².

Ojciec Święty wielokrotnie podejmował ten temat w swoim nauczaniu. Także w czasie swych pielgrzymek do Polski zwracał on uwagę i serca rodaków ku Bogu, który jest Miłością. Mottem pielgrzymki z 1999 roku uczynił on zdanie: „Bóg jest Miłością” (1J 4,16). W powital-

¹ JAN PAWEŁ II, Adhortacja apostołska *Christifideles laici* (ChL), 34.

² Por. E. DAJCZAK, *Wszyscy mają szansę*, w: Zeszyty Odnowy w Duchu Świętym, Rok Boga Ojca, Numer specjalny, Wyd. M, Kraków 1999, s. 21.

nym przemówieniu na lotnisku gdańskim Papież mówił: „U schyłku kończącego się tysiąclecia, a zarazem na progu nowych czasów, które nadchodzą pragnę wraz z moimi rodakami rozważyć wielką tajemnicę Boga, który jest miłością, gdyż tak (...) umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, ażeby każdy kto w Niego wierzy, nie zginął ale miał życie wieczne (J 3,16). Wraz z wami, Drodzy Rodacy, pragnę pochylić się nad tym nieogarnionym misterium Boga, który «jest miłością». Misterium Bożej miłości i miłosierdzia”³.

W niniejszym opracowaniu zechcemy przeanalizować istotne aspekty miłości Bożej ukazywane w formacji Odnowy w Duchu Świętym. Ponieważ Odnowa nie posiada scentralizowanej struktury ani jednolitej formacji, dlatego w naszych analizach będziemy opierali się na materiałach jednego z najbardziej znaczących ośrodków w Polsce, jakim jest Centrum Formacji „Wieczernik” mające swą siedzibę w podwarszawskiej Magdalence.

Materiały formacyjne, wydawane przez wspomniany ośrodek, zdają się poświęcać wiele miejsca ukazywaniu Boga jako Miłość. Należy zaznaczyć, że chodzi przy tym nie tylko o przekaz teoretycznej wiedzy, ale również o doprowadzenie człowieka do spotkania z miłującym go Bogiem. W jednym z opracowań, które określa styl życia uczestników grup Odnowy w Duchu Świętym, doświadczenie Boga jako miłości i konsekwencje tego faktu stawiane są na czołowym miejscu. Czytamy tam: „Prawda ta, najczęściej znana teoretycznie, dzięki katechezie, lekturze Pisma Świętego, rozmowie z innymi, bądź dzięki świadectwu innych ludzi, zmienia coś istotnego w naszym życiu w dniu, w którym stwierdzamy: «Tak, rzeczywiście Bóg jest miłością, ale ta miłość mnie ogarnia. To ja jestem kochany»”⁴. Już na pierwszym etapie formacji dąży się do „uświadomienia uczestnikom osobistej i bezwarunkowej miłości Boga do każdego z nich oraz zapewnia się pomoc w otwarciu się na nią”⁵.

Miłość Boga ukazywana jest wieloaspektowo. Zwraca się uwagę na dzieło stworzenia, jako jeden z jej podstawowych przejawów.

³ Przemówienie powitalne papieża Jana Pawła II na lotnisku, w: Bóg jest miłością (J 4,16), VII Pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny, Wydział Duszpasterski Kurii Metropolitalnej, Olsztyn 1999, s. 19.

⁴ A. GREFKOWICZ, *Nasze Credo*, Wieczernik, Magdalenka 1997, s. 12.

⁵ *Rekolekcje Ewangelizacyjne Odnowy (REO)*, cz. A – Metodyczna, Wieczernik, Magdalenka 1994, s. 42.

1. Miłość stwórcza

Prawda o Bożej miłości to przede wszystkim prawda o tym, co Bóg uczynił dla swojego ludu i dla pojedynczego człowieka. W dokumentach Soboru Watykańskiego II czytamy; „Przedwieczny Ojciec, na skutek najzupełniej wolnego i tajemnego zamysłu swej mądrości, stworzył świat cały, ludzi postanowił wynieść do uczestnictwa w życiu Bożym”⁶.

Akcentuje tę prawdę również Katechizm Kościoła Katolickiego nauczając, że „Jedynym powodem dla którego Bóg stwarza, jest Jego miłość i dobroć: Kluczem miłości otworzył swoją dłoń, by dokonać dzieła stworzenia”⁷.

Materiały formacyjne nazywają Boga Stworzycielem i Panem Wszechświata⁸. Znajdujemy tam stwierdzenie: „Podobnie jak artysta wypowiada się przez swoje dzieło, Pan Bóg wypowiedział się przez dzieło stworzenia”⁹. W innym miejscu przyroda nazywana jest wprost przejawem miłości Boga¹⁰. Przyroda, jako przejaw i znak Bożej miłości, ma być według zamysłu Bożego źródłem radości dla człowieka¹¹.

Omawiane teksty ukazują stworzenie jako objawienie się miłości Boga. Człowiek, dostrzegając w stworzeniu przejaw miłości Bożej, może kształtować u siebie pozytywny obraz Boga.

W szczególny sposób Bóg objawił swoją miłość stwarzając człowieka. W dokumentach Soboru Watykańskiego II czytamy: „człowiek został stworzony «na obraz Boży», zdolny do poznania i miłowania swego Stwórcy, ustanowiony przez Niego panem wszystkich stworzeń ziemskich, aby rządził i posługiwał się nimi, dając chwałę Bogu”¹².

⁶ Sobór Watykański II: „Konstytucja dogmatyczna o Kościele. *Lumen Gentium*” (KK) 2.

⁷ *Katechizm Kościoła Katolickiego* (KKK), 293.

⁸ Por. Z. NOWOSIELSKI, Z. LITYŃSKI, *Jak kochać Boga?*, w: Wiara, nadzieja, miłość: *Wieczernik*, Magdalena 1997, s. 33; por. także W. OKRASA, *Najgłębszy sens pracy ludzkiej*, w: Z Jezusem w codzienności, s. 63-64.

⁹ Z. LITYŃSKI, *Co warto wiedzieć przed podjęciem rozeznania?*, w: *Rozeznawanie duchowe w codzienności*, „Wieczernik”, Magdalena 1996, s. 37.

¹⁰ Por. Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 24: „Jesteśmy stworzeni i odkupieni przez miłość Bożą”.

¹¹ REO cz. B, s. 13: „W niej można wśluchać się w Tego, który ją stworzył – dał ci, abyś cieszył się światem”; por. M. WESOŁOWSKA, *Miodowy miesiąc z miłością Bożą*, *Wieczernik*, Magdalena, 2000, s. 7: „Cały świat i wszechświat jest przez Boga stworzony. Popatrz na wszystko, co cię otacza, z tą świadomością, że wszystko to, co widzisz, jest dziełem rąk Tego, którego kochasz i który kocha ciebie”.

¹² Sobór Watykański II: „Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym. *Gaudium et spes*” (KDK), 12.

Publikacje Ośrodka „Wieczernik” wskazują, że stworzenie człowieka jest szczególnym objawieniem się miłości Boga. Znajdujemy w nich stwierdzenie, że Bóg w swojej wielkiej miłości powołał do życia człowieka, którego „uczynił na swój obraz i podobieństwo” – to znaczy: uczynił go istotą wolną, rozumną, zdolną do kochania, nieśmiertelną. Człowiek może kochać dlatego, że najpierw został ukochany przez Boga, którego miłość jest źródłem wszelkiej miłości wypływającej z ludzkiego serca¹³. Bóg zapragnął człowieka, pokochał i dlatego on zaistniał. Dlatego Bóg chce tworzyć z nami więź miłości¹⁴. Stworzył On każdego człowieka jako niepowtarzalną osobę, gdyż „kocha różne osobowości. Pragnie, aby Jego chór śpiewał w harmonii a nie unisono”¹⁵.

W formacji Odnowy podkreśla się także, że Bóg powołał człowieka do wspólnoty ze sobą, „do współpracy, którą można nazwać ulepszeniem Jego dzieła”¹⁶. Bóg wyposażył człowieka w rozum¹⁷ i wolną wolę, dał mu psychiczne i moralne wyposażenie dzięki, któremu może on spełniać Jego wolę¹⁸. Bóg stworzył człowieka wolnym. Mając więc wolną wolę, może wybierać, może sam decydować o sobie, o swoim życiu, o swoich działaniach¹⁹. „W swoim planie stwórczym Bóg przewidział dla człowieka pełnię zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego, dopiero grzech sprowadził na ziemię chorobę i śmierć”²⁰.

Pomoce formacyjne Ośrodka „Wieczernik” ukazują, jak bardzo Bóg ukochał i obdarował człowieka oraz, że stworzenie człowieka jest objawieniem się Boga, który jest miłością.

Formacja Odnowy ukazuje Boga Stwórcę jako źródło istnienia świata. Podkreśla również Jego niezależność i wyższość wobec wszelkich rzeczy stworzonych. Bóg jest przedstawiany, jako Ten, który ciągle udziela światu istnienia i czyni to z miłości. Odnowa kształtuje więc obraz Boga transcendentnego wobec świata, a jednocześnie bli-

¹³ Z. NOWSIELSKI, Z. LITYŃSKI, *Jak kochać Boga*, w: Wiara, nadzieja, miłość, Wieczernik, Magdalenka 1997, s.

¹⁴ Por. REO cz. B, s. 13

¹⁵ D. LOWRY, *Dobre decyzje i trudne wybory*, w: *Rozeznawanie duchowe*, Wieczernik, Magdalenka 1996, s. 18; por. także, Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s.38.

¹⁶ W. OKRASA, *Najgłębszy sens pracy ludzkiej*, w: *Z Jezusem w codzienność*, Wieczernik, Magdalenka 1997, s. 66.

¹⁷ Por. P. KREEFT, *Co mam teraz zrobić?*, w: *Rozeznawanie duchowe* Wieczernik, Magdalenka 1996., s. 8.

¹⁸ Por. D. LOWRY, dz. cyt., s. 18.

¹⁹ Z. NOWSIELSKI, *Czystość – nieczystość*, w: *Owoce zaś Ducha jest...*, Wieczernik, Magdalenka 1997, s. 53.

²⁰ G. MARTIN, *Lekarze, medycyna a uzdrowienie nadprzyrodzone*, w: *Uzdrowienie poprzez modlitwę*, Wieczernik, Magdalenka 1995, s. 9.

skiego, pełnego miłości i zatroskanego o swoje dzieło. Podkreślenie transcendencji i immanencji Boga pozwoli odróżnić Boga Biblii, od „pseudo boga” propagowanego przez zwolenników New Age²¹.

2. Miłujący Zbawca

Najpełniejszym sposobem objawienia się Boga jako miłości jest dzieło zbawienia. W sugestywny sposób o Bogu – Zbawcy mówi Katechizm Kościoła Katolickiego: Bóg „wszystkich ludzi rozproszonych przez grzech zwołuje, by zjednoczyć ich w swojej rodzinie – w Kościele. Czyni to przez swego Syna, którego posłał jako Odkupiciela i Zbawiciela, gdy nadeszła pełnia czasów. W Nim i przez Niego Bóg powołuje ludzi, by w Duchu Świętym stali się Jego przybranymi dziećmi, a przez to dziedzicami Jego szczęśliwego życia”²². Dzieło zbawienia widziane jest jako manifestacja miłości Bożej.

Słownik Teologii biblijnej podaje, że idea zbawienia jest wyrażona w języku hebrajskim przez szereg terminów o zbliżonym znaczeniu: być ocalonym, być uwolnionym od niebezpieczeństwa, które mogło grozić całkowitą zagładą. W zależności od natury zaistniałego niebezpieczeństwa akt ocalenia staje się czymś w rodzaju opieki, wyzwolenia, wykupu, uleczenia i zbawienia, zwycięstwa, życia i pokoju. Używając tego typu terminów objawienie biblijne przedstawiło jeden z najważniejszych aspektów działania Boga na ziemi: Bóg zbawia ludzi, Chrystus jest naszym Zbawicielem. Jest to kluczowe pojęcie całego języka biblijnego²³.

Jak zauważa C. S. Bartnik, zbawienie to nie tylko uwolnienie człowieka od zła, ale również osadzenie go na najwyższym punkcie roz-

²¹ Por. Papieska Rada Kultury, Papieska Rada do spraw Dialogu Międzyreligijnego, *Jezus Chrystus dawcą wody żywej. Chrześcijańska refleksja na temat New Age*, 2.3.4.2, Kraków 2003, s. 47-48

²² KKK, 1; Por. KK, 2.

²³ Por. *Zbawienie*, w: Słownik teologii biblijnej, dz. cyt., s. 1117-1118; por. również W. ŁYDKA, *Zbawienie*, w: Słownik teologiczny, pod red. A. ZUBERBIERA, Księgarnia św. Jacka, Katowice 1998, s. 675 – „istotne dla całej historii biblijnej, a także dla wielu religii niechrześcijańskich było przekonanie o niewystarczalności samych wysiłków ludzkich do uwolnienia się od zła i o potrzebie zbawczej interwencji Bożej. Stąd też całe dzieje Starego i Nowego Przymierza jawią się jako dzieło miłosierdzia Bożego, wyzwalające ludzi od wszelkiego zła oraz zapewniające szczęście i pokój w przymierzu z Bogiem”; Por. C.S. BARTNIK, *Odkupienie, usprawiedliwienie i zbawienie*, w: C.S. Bartnik, (red.), *Teologiczne rozumienie zbawienia*, TN KUL, Lublin 1979, s. 41.

woju²⁴. Tym najwyższym punktem rozwoju – zdaniem L. Madeja jest uczestnictwo w życiu Bożym²⁵. To wyniesienie człowieka dokonuje się dzięki miłości.

Materiały formacyjne Ośrodka „Wieczernik” w wielu miejscach nawiązują do działania Boga – Zbawcy w czasach starotestamentalnych. Już na pierwszym stopniu formacji przedstawiona została swego rodzaju panorama działania miłującego Boga w historii. Wskazuje się więc na obietnicę Zbawiciela daną już w Raju, na powołanie Abrahama, ulitowanie się nad ludem izraelskim w niewoli egipskiej i wyprowadzenie z niewoli przez Mojżesza, na opiekę Bożą w czasie wędrówki przez pustynię, działanie Boga, by przyprowadzić niewiernych Izraelitów do jedności ze sobą²⁶. W nawiązaniu do księgi Nehemiasza (r. 9), zwraca się uwagę na pełną miłości wierność Boga, wobec powtarzających się niewierności Izraela²⁷. Ta sama pozycja ukazuje również Bożą opiekę nad Ludem Wybranym w czasie wyjścia z Egiptu i wędrówki przez pustynię²⁸. Omawiane materiały ukazują Boga, jako Tego, który daje zwycięstwo nad wrogami Izraela²⁹.

Omawiane publikacje przedstawiają Boga, który w cudowny sposób interweniuje, by wybawić od śmierci ludzi wiernych sobie. Bóg ocalił przyjaciół Daniela z pieca ognistego (por. Dn 3,8-24, 91-97), do którego zostali wrzuceni, gdyż nie zgodzili się oddać pokłonu obcemu Bogu³⁰. Sam zaś Daniel został uratowany z mocy lwów, ponieważ zaufał Bogu (Dn 6,6-28)³¹.

Materiały, nawiązując do Jr 31,33-34 wskazują, że Bóg kocha każdego człowieka i chce z nim wejść w osobisty kontakt³². Przedstawiają Go także jako tego który wyzwala z grzechu, oczyszcza i przemienia

²⁴ C.S. BARTNIK, *Odkupienie, usprawiedliwienie i zbawienie*, dz. cyt., s. 32.

²⁵ Por. L. MADEJ, *Rozumienie zbawienia w dokumentach Vaticanum II*, w: C.S. BARTNIK, (red.), *Teologiczne rozumienie zbawienia*, TN KUL, Lublin 1979, s.41.

²⁶ Por. REO cz. B, s. 14; por. także, B. GEOFFROY, *Wspólnota modlitwy a wspólnota miłości*, w: *Miłość bliźniego*, *Wieczernik*, Magdalenka 1994, s. 5.

²⁷ Z. LITYŃSKI, *Co warto wiedzieć...*, dz. cyt., s. 42.

²⁸ Tamże, s. 26; por. także, Z. LITYŃSKI, *Uwielbienie Boga jako postawa życiowa*, w: *Z Jezusem w codzienność*, *Wieczernik*, Magdalenka 1997, s. 22-24.

²⁹ Por. Z. LITYŃSKI, *W Tym, który mnie umacnia. Medytacje pomocne do uzyskania ufności*, *Wieczernik*, Magdalenka 1998, s. 16-21: Wspomina się zwycięstwo nad Madianitami pod wodzą Gedeona (Sdz 6, 11-7,7), zwycięstwo Dawida nad Goliatem i pokonanie Filistynów (1 Sm 17, 1-50), zwycięstwo pod wodzą Jozuego nad Amelekitami (Wj 17,8-13).

³⁰ Tamże, s. 31-33.

³¹ Tamże, s. 33-35.

³² Por. REO cz. A, s. 91.

serce człowieka (Ez 36,25-27)³³. W nawiązaniu do Iz 53,3-5, ukazują Boga, który przez Swego Sługę bierze na siebie nasze cierpienia, bóleści, grzechy³⁴. Jest Bogiem przebaczącym, który „Wrzuci w głębiny morskie wszystkie nasze grzechy” (M 7,19). O miłosierdziu Boga względem grzeszników mają też świadczyć słowa Psalmu 102,12: „Jak wschód jest oddalony od zachodu, tak daleko odrzuca od nas winy nasze”. Komentując oba teksty jeden z autorów pisze, że Bóg „...do grzechów przebaczonych nigdy już nie wraca, chociażby człowiek po przebaczeniu wrócił do swego dawnego grzesznego życia. Natomiast uczynki dobre, uśmiercone i jakby przysypane grubą warstwą następujących po nich ciężkich grzechów, ożywają skoro tylko człowiek do Boga się nawróci. Bóg zapomina wówczas wszystkie niewdzięczności, wszystkie zniewagi, jakich od tego człowieka doznał, a przypomina sobie dawne, nawet najdrobniejsze jego dobre uczynki, które ongiś w stanie łaski spełnił”³⁵.

Autorzy materiałów formacyjnych Odnowy, nawiązując do tekstów starotestamentalnych kształtują obraz Boga bliskiego i wiernego, a jednocześnie pełnego mocy, i budzącego zaufanie.

Nie zatrzymując się na przejawach zbawczej miłości Boga w Starym Testamencie, materiały formacyjne wyraźnie akcentują centralne miejsce Jezusa Chrystusa w historii zbawienia. On jest Tym, w którym Bóg Ojciec objawił swą miłość³⁶. Bóg nas umiłował i posłał Syna swego, jako ofiarę przebłagalną za nasze grzechy³⁷. Bóg Ojciec przemówił do nas przez Syna, Jezus jest Słowem Boga Ojca do nas. W Jezusie Chrystusie jest pełnia objawienia. „Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna” (Hbr 1,1-2)³⁸.

W jednej z pozycji czytamy: „Bóg stał się człowiekiem, by móc rozmawiać z ludźmi w ludzki sposób”³⁹. W innej znowu miłość zbawczą do nas wyrażają następujące słowa: „Zapraǳnął dojść do nas pochwy-

³³ Por. tamże, s. 103.

³⁴ Tamże, s. 103.

³⁵ P. ROZTWOROWSKI, *Uczyć się kochać*, w: *Miłość bliźniego*, Wieczernik, Magdalena 1994, s. 12.

³⁶ Por. Z. NOWOSIELSKI, Z. LITYŃSKI, *Jak kochać Boga?*, dz. cyt., s. 31; Z. LITYŃSKI, *Egoizm przeszkodą w miłości*, s. 79.

³⁷ A. GREFKOWICZ, *Wzrastanie w miłości*, w: *Wiara, nadzieja, miłość*, Wieczernik, Magdalena 1997, s. 68.

³⁸ Por. Z. LITYŃSKI, *Co warto wiedzieć...*, dz. cyt., s. 39.

³⁹ T. IVANIC, *Pragnę nauczyć was modlić się*, w: *Modlitwa osobista*, Wieczernik, Magdalena 1997, s. 37.

cić nas i zbliżyć się, złączyć się w jedno z nami, dzielić z nami naszą nędną naturę, i nasz marny los, a dać nam w zamian siebie, i Niebo swoje⁴⁰. Wcielenie Syna Bożego przedstawione jest jako pełne miłości uniżenie się Boga⁴¹.

Dar Syna Bożego jest nieodwołalny i wyraża niezmienny stosunek miłości Boga do ludzi⁴². To w Chrystusie wypełniły się wszystkie zapowiedzi proroków⁴³. Jezus jest jedynym oczekiwanym Zbawicielem, który wyzwala z wszelkiego zła. Zbawienie daje Bóg, gdyż człowiek nie może uzyskać go własnym wysiłkiem⁴⁴.

Materiały formacyjne przytaczają także słowa Matki Teresy z Kalkuty, że Chrystus tak nas umiłował, iż stał się dla nas chlebem, abyśmy mogli jeść i żyć, by zaspokoić ludzki głód Boga⁴⁵. W Chrystusie ludzie mają dostęp do tajemnicy wewnętrznego życia objawiającego się Boga, stają się uczestnikami Boskiej natury⁴⁶.

Omawiane pomoce ukazują Chrystusa jako zwycięzcę, który pokonał pokusy złego ducha, a w czasie swego życia publicznego nie przestawał wyzwalać tych, którzy byli nękanii lub opętani przez złego ducha. Ostatecznie wyszedł zwycięsko z tej walki przez swoją śmierć i zmartwychwstanie⁴⁷. Zauważa się, że „wszystkie zabiegi szatana, by zniszczyć Jezusa, okazały się nieskuteczne, a zmartwychwstanie przysparza Mu niezwykłej chwały i wszelka działalność przeciw Niemu jest już bezsilna. Zwycięstwo Jezusa jest zwycięstwem bez przemocy, nie jakimś kosztem. Zwyciężył zdobywając miłością ludzkie serca⁴⁸. Jego odpowiedzią na ogrom grzechów i niewdzięczności była śmierć

⁴⁰ P. ROZTWOROWSKI, *Uczyć się kochać*, w: Miłość bliźniego, dz. cyt., s.14.

⁴¹ Tamże, s. 15; Uniżenie Syna Bożego wyrażone zostało w słowach: „On nie przyszedł do człowieka z góry, ale jakby z dołu. Zszedł niżej od człowieka, aby człowiek nie musiał się ku Niemu wspinać, ale raczej musiał wejść w dół jeszcze niżej, aby się ze swym Bogiem spotkać. Niżej od człowieka zszedł, gdy przez Archaniola pierwszy pozdrowił Dziewicę. Niżej od człowieka zszedł, gdy jako biedny i bezdomny narodził się w grocie skalnej wśród bydła, tych najniższych i najbardziej pogardzanych naszych krewniaków. Niżej od człowieka zszedł, gdy się upokorzył, przyjmując śmierć złoczyńcy”.

⁴² Por. tamże, s.10.

⁴³ Por. W. OKRASA, *A nadzieja zawieść nie może*, w: Wiara, nadzieja, miłość, Wieczernik, Magdalenka 1997, s. 26

⁴⁴ Por. REO cz. A, s.98-99.

⁴⁵ M. Teresa z Kalkuty, *Mówi Matka Teresa z Kalkuty*, tamże, s.16.

⁴⁶ Por. K. OLCZAK, *Wiara*, w: *Wiara, nadzieja, miłość*, dz. cyt., s.

⁴⁷ Por. *Modlitwa o rozeznanie wewnętrzne*, w: Boże prowadzenie, Wieczernik, Magdalenka 1995, s. 19.

⁴⁸ REO cz. B, s. 25-26.

na krzyżu⁴⁹. Tylko w Chrystusie Ukrzyżowanym i Zmartwychwstałym możemy spotkać się z Bogiem⁵⁰.

Podkreśla się także z troską Jezusa o zwykłe ziemskie sprawy człowieka. W czasie swej działalności publicznej znajdował On czas dla chorych i potrzebujących pomocy⁵¹. Uzdrowienia dokonane przez Jezusa, były znakiem, że On jest Synem Bożym⁵². Jezus szanował godność każdej osoby, nawet grzeszników: „z miłością odnosił się Chrystus Pan do niewiast cudzołożnych, celników, łotra”⁵³, „pozwolił ucałować się Judaszowi”⁵⁴, „z miłością spozrywał na bogatego młodzieńca, który nie usłuchał Jego wezwania”⁵⁵. Znajdował czas na indywidualne rozmowy z ludźmi, jak i na spotkanie z przyjaciółmi⁵⁶. Szczególną miłością obdarzył swoich uczniów. „Przebywał z nimi, karmił ich, troszczył się o nich, nauczał ich, a ostatecznie oddał za nich swoje życie”⁵⁷. Chrystus znał potrzeby każdego człowieka i wiedział, jak do niego dotrzeć⁵⁸. Służył ludziom nie zważając na zmęczenie⁵⁹.

Omawiane materiały Odnowy stwierdzają również, że „Chrystus umiał doskonale wyrażać swoje współczucie w widoczny dla drugiego człowieka sposób: uzalił się nad wdową, która straciła jedyne go syna i wskrzesił go (por. Łk 7,11-15); rozplakał się widząc ból sióstr zmarłego Łazarza (por. J 11,32-38)”⁶⁰. Zapraszał do przyjścia do siebie wszystkich utrudzonych i obciążonych, by ich pokrzepić⁶¹. Z miłości

⁴⁹ Por. R. ROZTWOROWSKI, *Uczmy się kochać*, dz. cyt., s. 10; por. M. WESOŁOWSKA, *Miodowy miesiąc z miłością Bożą*, Wieczernik, Magdalenka, 2000, s. 35: „Jezus mówi do każdego z nas: tak bardzo cię umiłowałem, że składam siebie w ofierze za ciebie, abyś ty mógł żyć. Jest to ofiara chętna, w żaden sposób nie wymuszona. Ofiara składana z miłością, hojna – bez żadnych roszczeń i zobowiązań”.

⁵⁰ Por. A. SCHULTZ, *Tajemnica Chrystusowego Krzyża w codziennym życiu chrześcijańskim*, w: Z Jezusem w codzienność, dz. cyt., s. 14.

⁵¹ Por. Z. LITYŃSKI, *Wiara, nadzieja...*, dz. cyt., s. 85; por. również *Uzdrowiająca postęga modlitwy*, w: *Uzdrowienie poprzez modlitwę*, dz. cyt., s. 4.

⁵² Por. *Uzdrowiająca postęga modlitwy*, dz. cyt., s. 5.

⁵³ Z. LITYŃSKI, *Wiara...*, dz. cyt., s. 50.

⁵⁴ Tamże, s. 66.

⁵⁵ Tamże, s. 50.

⁵⁶ *Jak przezwyciężyć niewolę pośpiechu*, w: Z Jezusem w codzienności, dz. cyt., s. 37; por. K. OLCZAK, *Odpozynek świętowanie*, w: *Owoce zaś Ducha jest...*, dz. cyt., s.85.

⁵⁷ Z. LITYŃSKI, *Wiara...*, dz. cyt., s. 43.

⁵⁸ Tamże, s. 83.

⁵⁹ T. KNEIER, *Jak gospodarować czasem?*, w: Z Jezusem w codzienności, dz. cyt., s. 34; por. Z. LITYŃSKI, *Wiara...*, dz. cyt., s. 66.

⁶⁰ Z. LITYŃSKI, *Wiara...*, dz. cyt., s. 83.

⁶¹ Por. A. SCHULTZ, *Tajemnica Chrystusowego Krzyża...*, dz. cyt., s. 6.

ku ludziom Jezus zapragnął „by po śmierci Serce Jego przebite zostało, aby po najwyższej zniewadze okazało się ludziom nie skurczone ani zamknięte w sobie, (...) ale otwarte zapraszające do siebie i wylewające z siebie źródło Krwi i wody ku oczyszczeniu serc ludzkich”⁶².

Przedstawione wyżej wypowiedzi wskazują, że materiały Ośrodka „Wieczernik” przekazują obraz Boga – Zbawcy działającego przez swego Syna Jezusa Chrystusa, który z miłości do ludzi stał się człowiekiem; zwyciężył zło, grzech, szatana przez swoją śmierć na krzyżu i zmartwychwstanie. Daje On ludziom udział w życiu wewnętrznym samego Boga. Chrystus jest w najpełniejszy sposób Bogiem z nami, Bogiem dla nas.

Zbawienie nie jest wydarzeniem należącym do przeszłości. Materiały formacyjne Odnowy w szczególności sposób podkreślają aktualne działanie Boga – Zbawcy w świecie i w życiu konkretnego człowieka. Już na początku formacji jednym z podstawowych celów jest ukazanie, że tylko w Chrystusie można dostąpić zbawienia – wyzwolenia z konkretnych przejawów zła i przemiany życia ku wolności, radości i pełni. Chodzi tu o to, by uczestnicy rekolekcji przyjęli Jezusa jako osobistego Pana i Zbawiciela⁶³. Kieruje się uwagę człowieka na zbawczą miłość Boga, który jest „miłosierny, hojny i łaskawy. Kocha nas bardziej niż my sami siebie. Przebacza nam nieustannie i usprawiedliwia”. Jezus jest naszym Przyjacielem i chce przemienić nas w siebie, chce narodzić się w naszych sercach⁶⁴. Chrystus pragnie obdarzyć nas jednością i wolnością, i nie tylko tego pragnie, ale ma moc tego dokonać⁶⁵. W jednej z pozycji czytamy: „Jezus zaprasza nas do najserdeczniejszej więzi, przyjacielskiej zażyłości, jak najgłębszego zjednoczenia. Bóg pragnie naszego szczęścia bardziej niż my sami. Szczęścia pełnego i wiecznie trwającego. Chce nas obdarować, umacniać, oświecać, prowadzić, pocieszać. Pragnie zaspokajać nasze potrzeby, rozwiązywać problemy, leczyć schorzenia, rozwiązywać więzy zniewoleń i grzechów”⁶⁶. Bóg chce, abyśmy mieli życie w obfitości, pragnie udzielać nam wielu łask⁶⁷. Chce uzdrowić nas całkowicie i uczynić nowymi

⁶² P. ROZTWOROWSKI, *Uczmy się kochać*, w: *Miłość bliźniego*, dz. cyt., s. 10.

⁶³ Por. REO cz. A, s. 48-49; por. Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 57.

⁶⁴ Por. Z. LITYŃSKI, *Co warto wiedzieć przed podjęciem rozeznania*, dz. cyt., s. 40.

⁶⁵ M. SCANLAN, *Uzdrowienie wewnętrzne*, w: *Uzdrowienie poprzez modlitwę, Wieczernik, Magdalenka 1995*, s. 32.

⁶⁶ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 21; także, s. 16 i 35.

⁶⁷ Tamże, s. 28.

ludźmi przez swoją miłość⁶⁸. Bóg, który stworzył świat, ma moc przemieniać człowieka całkowicie. Jest blisko niego i wzywa do ufności⁶⁹. Bóg sam jest oparciem dla naszej ufności⁷⁰. Przychodzi zbawiać grzeszników, a nie sprawiedliwych. Grzeszność człowieka przyciąga Jego miłość i miłosierdzie⁷¹. Potrafi On wyprowadzić dobro z najtrudniejszej sytuacji⁷². Podkreśla się, że: „cokolwiek zdarzyłoby się w naszym życiu, Bóg gotów jest zawsze przemienić to w nasze dobro. Bóg nawet wszystko, co złe, gotów jest przemienić w dobre”⁷³. Jest On obecny ze swoją miłością w naszej osobistej historii, jak również w historii naszego narodu⁷⁴. Jezus nie tylko chce przebaczać nam grzechy, ale też z nich wyzwalać⁷⁵. Jezus nas usprawiedliwia⁷⁶. Jest z nami i zawsze ma dla nas czas, nie odrzuca nas, interesuje się potrzebami człowieka. Jest Bogiem bliskim zatroskanym o sprawy człowieka⁷⁷. Jest wszechmocny i nie ma dla Niego rzeczy niemożliwych⁷⁸. Jest źródłem mocy dla tych, którzy w Niego wierzą i Jemu ufają⁷⁹. Bóg pragnie dla nas życia owocnego⁸⁰. W tym obdarowywaniu człowieka jest „doskonale bezinteresowny i pokorny”⁸¹.

Jak można zauważyć publikacje Odnowy wskazują wyraźnie na aktualne działanie Boga – Zbawcy, tak w wymiarze wspólnoty jak i w życiu jednostki. Ukazują Boga, który w Chrystusie objawia swoją miłość. W tej miłości przebacza, przygarnia i uzdalnia do życia owocnego, w przyjaźni ze sobą. Jest Bogiem, który działa tu i teraz.

⁶⁸ E. TARDIF, *Jezus uzdrawia, ażeby okazać swoją miłość*, w: *Uzdrowienie poprzez modlitwę*, Wieczernik, Magdalenka 1995, s. 16.

⁶⁹ Por. Z. LITYŃSKI, *Wszystko mogę w tym...*, dz. cyt., s. 8.

⁷⁰ Tamże, s. 9.

⁷¹ Por. R. FARICY, *Modlitwa o uzdrowienie wewnętrzne – co to takiego?*, w: *Uzdrowienie poprzez modlitwę*, Wieczernik, Magdalenka 1995, s. 19.

⁷² Z. LITYŃSKI, *Uwielbienie Boga jako postawa życiowa*, w: *Z Jezusem w codzienności*, dz. cyt., s. 26; por. K. OLCZAK, *Wiara*, w: *Wiara, nadzieja, miłość*, dz. cyt., s. 11.

⁷³ R. MARTIN, *Jezus jest Panem*, w: *Z Jezusem w codzienność*, dz. cyt., s. 16.

⁷⁴ Z. LITYŃSKI, *Uwielbienie Boga...*, dz. cyt., s. 24.

⁷⁵ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 65; por. B. Ghezzi, *Głębia miłości*, w: *Miłość bliźniego*, Wieczernik, Magdalenka 1994, s. 31.

⁷⁶ Z. LITYŃSKI, *Uwielbienie Boga...*, dz. cyt., s. 29.

⁷⁷ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 22; *Boże kierownictwo w życiu chrześcijańskim*, w: *Boże prowadzenie*, s. 30.

⁷⁸ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 25 i 66; por. tenże, *Co warto wiedzieć...*, dz. cyt., s. 30, 23;

⁷⁹ A. SCHULTZ, *Tajemnica Chrystusowego...*, dz. cyt., s. 15; Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 28.

⁸⁰ Z. LITYŃSKI, *Co warto wiedzieć...*, dz. cyt., s. 34.

⁸¹ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 27.

Zbawcza misja Chrystusa znajduje swoje przedłużenie i aktualizację w misji Ducha Świętego. Soborowa Konstytucja *Lumen Gentium* stwierdza: „Kiedy zaś dopełniło się dzieło, którego wykonanie Ojciec powierzył Synowi na ziemi (por. J 17,4), zesłany został w dzień Zielonych Świąt Duch Święty, aby Kościół ustawicznie uświęcał i aby w ten sposób wierzący mieli przez Chrystusa w jednym Duchu dostęp do Ojca (por. Ef 2,18)⁸². Publikacje Odnowy zwracają uwagę na to, że dar zbawczej miłości udzielony jest nam w Duchu Świętym: „Duch Święty – uosobiona miłość Trójcy Świętej, łącząca swą więzią Ojca i Syna, jest największym darem dla człowieka”⁸³. Materiały akcentują także ścisły związek pomiędzy udzieleniem nam daru Ducha a zbawczym Misterium Chrystusa⁸⁴. Także egzystencjalne przeżycie Miłości Bożej wiąże się bardzo często z doświadczeniem Chrztu w Duchu Świętym, rozumianym jako „ogarnięcie Bożą Miłością”⁸⁵.

Uczestnicy formacji Odnowy w Duchu Świętym poznają także Kościół, jako szczególne środowisko, w którym mocą Ducha Świętego uobecnia się i staje się nam dostępne owo zbawcze działanie Boga w Chrystusie. Przekonują się o obecności Chrystusa we wspólnocie gromadzącej się w Jego imię⁸⁶. Gdy zbieramy się razem, by wielbić Chrystusa – wskazują materiały – wtedy tworzymy Kościół. Modlimy się wspólnie, a nie każdy osobno, wtedy wśród nas jest Jezus⁸⁷.

Kościół określany jest jako wspólnota wspólnot, przez którą można doświadczyć żywej obecności i działania Chrystusa⁸⁸. Podkreśla się, że Chrystus w celu kontynuowania swego dzieła zbawienia powołał do istnienia Kościół, który jest wspólnotą uczniów. Wspólnota ta ma być widzialnym znakiem obecności Boga wśród ludzi⁸⁹. Każde spotkanie

⁸² KK 4.

⁸³ M. WESOŁOWSKA, *Miodowy miesiąc z miłością Bożą*, Wieczernik, Magdalenka, 2000, s. 37.

⁸⁴ Por. tamże, s. 49: „Największym darem Jezusa dla nas jest dar Ducha Świętego. Duch Święty został nam dany wraz z nowym życiem, do którego przystęp uzyskaliśmy dzięki zmartwychwstaniu Jezusa. Gdy Jezus został uwielbiony, po swej męce i śmierci na Krzyżu oraz po swym Zmartwychwstaniu, został nam dany Duch Ożywiciel”.

⁸⁵ A. GREFKOWICZ, *Nasze Credo*. Wieczernik, Magdalenka, 1997, s. 12-13. Sam temat Ducha Świętego, ze względu na kluczowe znaczenie w formacji Odnowy, domaga się osobnego opracowania.

⁸⁶ O. PHILIPP, *Pięć „Linii wytycznych” spotkań grup modlitewnych*, w: Spotkanie modlitewne, Wieczernik, Magdalenka 1993, s. 8.

⁸⁷ O. PHILIPP, *Wprowadzenie nowych członków do charyzmatycznej grupy modlitewnej*, w: Spotkanie modlitewne, Wieczernik, Magdalenka 1993, s. 4.

⁸⁸ Por. A. GREFKOWICZ, *Nasze Credo*, dz. cyt., s. 24-25.

⁸⁹ Por. B. GHEZZI, *Miłość we wspólnocie*, w: Miłość bliźniego, Wieczernik, Magdalenka 1993, s. 23.

chrześcijanina z Chrystusem dokonuje się przez posługę Kościoła; a więc chrzest, nauka o Bogu, pozostałe sakramenty święte, świadectwo wiary innych, modlitwa. W szczególny sposób podkreśla się zbawcze działanie Chrystusa poprzez sakramenty Pokuty i Eucharystii⁹⁰. Kardynał L.J. Suenens pisze, że „obecnie Chrystus działa i postępuje (...) poprzez sakramenty skupione wokół Eucharystii, jako zasadnicze kanały łaski”⁹¹. Sakramenty te ukazywane są jako spotkanie z Jego miłością. Eucharystia nazywana jest sakramentem uzdrowienia, gdyż przystępując do Komunii św. możemy prosić Jezusa o uzdrowienie, umocnienie i ochronę⁹². Eucharystia jest darem Bożej miłości. Podkreśla się niezwykłą wielkość tej miłości⁹³. Chrystus pragnie, abyśmy chronili się w Jego Krwi i wzywali Jego imienia, które jest wszechmocne⁹⁴.

Materiały formacyjne wskazują również na Słowo Boże, jako istotny przejaw obecności Boga w Kościele. Wskazuje się, że w Piśmie Świętym spotykamy się nie tylko z zadrukowanymi kartkami papieru, nie tylko z informacją, ale z Osobą Słowa Bożego, żywym Bogiem, który mówi do nas i działa w nas”⁹⁵. Słowo Boże żywi swój lud, oświeca go, daje mu życie i jednoczy, napełnia mocą⁹⁶. Poprzez swoje Słowo Bóg okazuje nam akceptację i bezwarunkową miłość⁹⁷. Ta bezwarunkowa miłość sięga tak daleko, że nawet jeśli my odrzucamy Boga, On okazuje się wierny, cierpliwy, i zawsze z nami obecny⁹⁸. Chce być obecny w naszej codzienności⁹⁹.

Analizując materiały Ośrodka „Wieczernik” można zauważyć, że bardzo dużo miejsca poświęcają one ukazaniu zbawczego działania Boga.

⁹⁰ Por. REO cz. B, s. 60-62.

⁹¹ L.J. SUENENS, *Uwalnianie dokonuje się w Kościele*, w: „Zeszyty Odnowy w Duchu Świętym” 1996, Nr 10, s. 61.

⁹² Por. *Uzdrowiająca postuga modlitwy*, w: *Uzdrowienie poprzez modlitwę, Wieczernik, Magdalenka 1995*, s. 7.

⁹³ *Mówi Matka Teresa z Kalkuty*, dz. cyt., s. 22: „Jezus kocha ciebie i mnie aż do bólu. W dawaniu jest wielka radość, ponieważ otrzymujemy więcej niż dajemy. Pomyślcie o Eucharystii. W tym chlebie, chlebie życia, przyjmujemy samego Jezusa”.

⁹⁴ *Modlitwa o rozeznanie wewnętrzne*, w: *Boże prowadzenie, Wieczernik, Magdalenka 1995*, s. 19.

⁹⁵ Z. LITYŃSKI, *Co warto wiedzieć...*, dz. cyt., s. 40; por. także, F. MARTIN, *Lectio divina – Modlitewne czytanie duchowe we wspólnocie*, w: *Spotkanie modlitewne*, s. 12.

⁹⁶ J. BONILLET, *Charyzmatyczne słuchanie słowa*, w: *Spotkanie modlitewne, Wieczernik, Magdalenka 1993*, s. 22.

⁹⁷ Z. LITYŃSKI, *Akceptacja...*, dz. cyt., s. 52.

⁹⁸ Por.-P. Kreeft, *Co mam teraz czynić?*, w: *Rozeznawanie duchowe, Wieczernik, Magdalenka 1996*, s. 10.

⁹⁹ Por. Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą, Wieczernik, Magdalenka 1998*, s. 85.

Jest On bliski i zatroskany o swój lud, wyzwala z wszelkiego zła fizycznego i moralnego, obdarza swoją miłością, i pełnią życia. Przedstawienie Boga jako Kogoś szczególnie bliskiego dla człowieka, kogoś kto się troszczy, a jednocześnie ma moc i kompetencje, by człowiekowi pomóc, służy zmianie spojrzenia na Boga, który bywa czasem postrzegany jako ktoś niedostępny i odległy. Stanowi też próbę ukazania, że tylko Bóg jest godzien zaufania i tylko On jest wstanie odpowiedzieć na ludzki głód miłości. Obraz Boga Zbawcy jest przeciwieństwem błędnych wyobrażeń o Bogu, jako odległym, obojętnym i pragnącym ukarać człowieka.

3. Ojcostwo Boże

Jednym z przejawów Bożej miłości i bliskości Boga względem ludzi jest objawienie się Boga jako Ojca.

Katechizm Kościoła Katolickiego przypomina, że wzywanie Boga jako Ojca jest znane w wielu religiach. Izraelici nazywali Boga Ojcem dlatego, że jest Stwórcą świata. Bóg jest Ojcem jeszcze bardziej z racji Przymierza i daru Prawa danego Izraelowi, który jest Jego „synem pierworodnym” (Wj 4,22)¹⁰⁰.

Publikacje Odnowy ukazują Boga – Ojca jako tego, który jest źródłem wszelkiego życia. Bóg daje życie, ale także to życie podtrzymuje i przywraca¹⁰¹. Bóg ma moc przemienić każdą sytuację śmierci i wyprowadzić z niej życie, podobnie jak przeprowadził Jezusa ze śmierci do zmartwychwstania. Z każdej śmierci Ojciec może wyprowadzić życie¹⁰².

Bóg pragnie obdarzyć człowieka pełnią życia, „Jego hojność przerasta wszelkie nasze pragnienia i oczekiwania. Jego możliwości są nieograniczone. Ten, który ukochał nas nieskończenie, pragnie byśmy obfitowali w Jego dary”¹⁰³. Potrafi wyprowadzić dobro nawet z naszych nieporadnych starań. Zna wszystkie ograniczenia i uwarunkowania naszego życia, zna rany krwawiące w naszych sercach, dlatego też w swojej miłości, pragnie nam przebaczać i usprawiedliwiać nas¹⁰⁴.

¹⁰⁰ KKK 238; por. JAN PAWEŁ II, Katecheza z dn. 16.10.1985r., w: Katechezy Ojca Świętego; por. JAN PAWEŁ II, Bóg Ojciec, Apostolicum, Wydawnictwo M, Kraków-Ząbki 1997, s. 104.

¹⁰¹ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 15: Czytamy tam: „Jesteśmy dziećmi Boga, który powołał nas do istnienia i pragnie, aby nasze życie było piękne, wartościowe, szczęśliwe. Jako wszechmogący, Ojciec Niebieski pragnie dokonać nieskończenie więcej niż jesteśmy w stanie pragnąć, pomyśleć, wypowiedzieć”.

¹⁰² A. SCHULTZ, *Tajemnica Chrystusowego Krzyża w codziennym życiu chrześcijańskim*, w: Z Jezusem w codzienności, dz. cyt., s. 14.

¹⁰³ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 15-16.

¹⁰⁴ Tamże, s. 43.

Bóg przedstawiony jest więc jako obdarzający pełnią życia, pełnią rozwoju, hojny w obdarowywaniu swoją dobrocią.

Konstytucja Duszpasterska o Kościele przypomina, że człowiek jest jedynym na ziemi stworzeniem, którego Bóg chciał dla niego samego¹⁰⁵. Bóg otoczył go swoją szczególną troską i staraniem.

Materiały formacyjne również zwracają uwagę na zatroskanie Boga – Ojca o człowieka. Czytamy w nich: „Ludzkość nie żyje w samotności, lecz towarzyszy jej miłujące spojrzenie Ojca...”¹⁰⁶. Podkreśla się to w bezpośrednim odniesieniu do uczestnika formacji: „jesteś ogromnie kochany przez Boga. Liczysz się bardzo u Niego. Jesteś cenny jak źrenice Jego oczu. On cię kocha. On ma dla ciebie specjalne imię, szczególne imię”¹⁰⁷.

Omawiane publikacje zwracają uwagę, że „Bóg nas zawsze rozumie, nawet wtedy, gdy my sami siebie nie rozumiemy. Akceptuje nas nawet wtedy, gdy sami siebie nienawidzimy. Bóg współczuje nam gdy cierpimy. Interesuje się tym wszystkim, co przeżywamy”¹⁰⁸. „Bóg ciągle nas słucha, zachęca nas, abysmy wylewali przed Nim nasze serca. Możemy mówić Mu o tym, co czujemy, co nas boli, co cieszy. Możemy dzielić się tym, co nas dręczy i irytuje, co martwi, i czego się obawiamy. Możemy mówić Mu o naszych marzeniach i tęsknotach, o naszych problemach, i trudnościach”¹⁰⁹. Bóg wie najlepiej co jest potrzebne dla naszego rozwoju i szczęścia¹¹⁰. On okazuje swoją miłość człowiekowi troszcząc się o niego i jego potrzeby¹¹¹. Jest obecny w całym życiu człowieka, również w decyzjach dotyczących interesów i finansów¹¹².

Jak widać materiały formacyjne zwracają szczególną uwagę na ojcowską miłość Boga do ludzi. Ukazują zatroskanie Boga o codzienne sprawy człowieka, bliskość Boga i miłość będącą przyczyną tej troski. Jest to odpowiedź na błędne wyobrażenie Boga, odległego i surowego, który nie interesuje się sprawami człowieka.

¹⁰⁵ KDK 24; por. KKK 214: „We wszystkich swoich dziełach pokazuje swoją życzliwość, dobroć, łaskę, miłość, ale także swoją wiarygodność, stałość, wierność, prawdę”; KKK 224: „Wszystko czym jesteśmy i co posiadamy, pochodzi od Niego”.

¹⁰⁶ W. OKRASA, *A nadzieja zawieść nie może*, w: *Wiara, nadzieja, miłość*, Wieczernik, Magdalena 1997, s. 24.

¹⁰⁷ J. VAN DEN EYNDE, *Modlitwa serca*, w: *Modlitwa osobista*, Wieczernik, Magdalena 1997, s. 31.

¹⁰⁸ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 21; por. strony: 15-16, s.81, s. 55.

¹⁰⁹ Tamże, s. 22.

¹¹⁰ *Miłość w czynie*, oprac. Z. LITYŃSKI, w: *Wiara, nadzieja, miłość*, dz. cyt., s. 82.

¹¹¹ *Boże kierownictwo w życiu chrześcijanina*, w: *Boże prowadzenie*, Wieczernik, Magdalena 1985, s. 4.

¹¹² D. LOWRY, *Dobre decyzje i trudne wybory*, w: *Rozeznawanie duchowe*, dz. cyt., s. 13.

Należy jednak pamiętać, że o Bożym Ojcostwie można mówić jedynie przez analogię do ludzkiego. Katechizm przypomina, że Boże Ojcostwo przekracza ojcostwo i macierzyństwo ludzkie, nikt bowiem z ludzi nie jest ojcem tak, jak Bóg¹¹³.

Na wyższość Ojcostwa Bożego nad ojcostwem ludzkim zwraca uwagę J.M. Verlinde. Pisze on: „Każde ojcostwo jest tylko cieniem ojcostwa Bożego. I każde macierzyństwo jest tylko cieniem macierzyństwa Bożego. I wszelka forma miłości, której tak bardzo potrzebujemy jest tylko cieniem tej miłości, którą Bóg ma dla nas”¹¹⁴.

Autorzy materiałów formacyjnych zauważają także, że Bóg jest innym Ojcem niż ojcowie ziemscy. Miłości, jaką obdarza Bóg, nie jest w stanie ofiarować nam żaden człowiek. Podkreśla się, że „tylko Bóg kocha nas miłością doskonałą, czystą, bezinteresowną, zawsze akceptującą, przebaczącą i nieskończone miłosierną”¹¹⁵. Bóg ukazany jest, jako miłosierny i bezinteresowny w swej miłości, jakże różnej od miłości ludzkiej.

W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy: „Możemy wzywać Boga jako „Ojca”, ponieważ został on nam objawiony przez Jego Syna, który stał się człowiekiem, a Jego Duch pozwala nam Go poznać. Tym, czego człowiek nie może pojąć, ani moce anielskie dostrzec, jest osobowa relacja Syna z Ojcem. Duch Syna – pozwala uczestniczyć w niej, nam, którzy wierzymy, że Jezus jest Chrystusem i że narodziliśmy się z Boga”¹¹⁶.

Jezus w sposób autentyczny i niepowtarzalny objawił nam Ojca. Jest On odwiecznie najdoskonalszym Obrazem Ojca, gdyż będąc Synem zna Go najlepiej. Jezus przyszedł na świat, by umiłować nas taką miłością, jaką miłuje Ojciec¹¹⁷.

Publikacje Odnowy ukazują Chrystusa, jako pełnię objawienia Bożego ojcostwa. W jednej z pozycji znajdujemy stwierdzenie: „Trzeba, abyśmy poznali Jego ojcowską miłość. Takiej miłości nie jest w stanie ofiarować nam żaden człowiek. Tylko Bóg kocha nas miłością doskonałą, czystą, bezinteresowną, zawsze akceptującą, przebaczącą i nieskończone

¹¹³ Por. KKK 239.

¹¹⁴ J.M. VERLINDE, *Ojcostwo*, dz. cyt., s. 28.

¹¹⁵ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 55.

¹¹⁶ KKK 2780; por. *Bóg Ojciec Miłosierdzia*, Oficjalny dokument Papieskiego Komitetu Obchodów Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, dz. cyt., s. 117..

¹¹⁷ H. LANGKAMMER, *Bóg jako Ojciec w świetle Nowego Testamentu*, Wyd. „Ave”, Radom 1999, s. 53; por. także, H. ALESSANDRI, *Bóg Ojciec w świetle bez ojców*, „Communio” 19(1999)2, s. 79; D. ZIMOŃ, *Wierzę w Boga Ojca*, w: *Wierzę w Boga Ojca*, Program Duszpasterski na rok 1998/99, Komisja Duszpasterska Episkopatu Polski, Katowice 1998, s. 40.

miłosierną. Pełnia tej miłości wyraziła się w tym, że Ojciec oddał za nas swego Syna¹¹⁸. „Ojciec poświadczył swoją miłość do ludzi krwią swego umiłowanego Syna”¹¹⁹. Materiały formacyjne przypominają także, że Jezus jest Słowem Boga Ojca do nas, i przez Niego Bóg do nas przemówił¹²⁰. Widzimy zatem, że omawiane materiały wyraźnie ukazują Jezusa, Syna Bożego, jako pełnię objawienia ojcowskiej miłości Boga do ludzi.

Zakończenie

Przybliżenie ludziom Boga, który jest Miłością stanowi szczególnie wyzwanie dla współczesnego Kościoła. Materiały formacyjne Ośrodka Odnowy w Duchu Świętym „Wieczernik”, stanowią cenne narzędzie w realizacji tego zadania, wiernie przekazując nauczanie Magisterium Kościoła. Dużą wagę przywiązują do ukazania Boga pełnego miłości i przedstawiają różne jej aspekty. Wśród nich wyróżniliśmy stwórcze i zbawcze działania Boga, Jego moc i bliskość względem świata i człowieka. Zwróciliśmy uwagę na wyraźne przedstawienie prawdy, że Boża miłość najpełniej została objawiona w Chrystusie. Analizowane teksty wskazują też na pełne miłości Ojcostwo Boga, który znajduje swój najdoskonalszy wyraz w posłaniu Syna.

Omawiane materiały formacyjne ukazują Boga, jako pełnego miłości, życzliwości, przebaczącego i dochowującego wierności. Taki obraz Boga, głęboko osadzony w nauczaniu Kościoła, pociąga ku Niemu, budząc zaufanie i miłość.

Akcent, jaki formacja Odnowy kładzie na ukazania Boga, jako Miłości, stanowi ważny element odpowiedzi na szeroko rozpowszechnione, błędne wyobrażenie o Nim. Bóg miłujący, bliski, zatroskany stoi w opozycji do błędnych wyobrażeń o Bogu odległym, nie interesującym się człowiekiem. Obraz Boga miłosiernego, dźwigającego człowieka z niewoli grzechu, stanowi antidotum wobec karykatury Boga karzącego, surowego sędziego, który znajduje radość w dręczeniu człowieka.

Jasne i czytelne ukazanie Boga, jako Miłości jest wyrazem wierności Bożemu objawieniu wiernie odczytywanemu i przekazywanemu w Kościele. Należy przy tym podkreślić, że w formacji Odnowy w Duchu Świętym akcentowanie Miłości Bożej wolne jest od upraszczających zawężeń, czy fałszywego optymizmu. Mieści się ono bowiem w całościowo pojmowanym kontekście podstawowych prawd wiary.

---

¹¹⁸ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 55.

¹¹⁹ W. OKRASA, *A nadzieja zawieść nie może*, w: *Wiara, nadzieja, miłość*, dz. cyt., s. 24.

¹²⁰ Z. LITYŃSKI, *Modlić się z mocą*, dz. cyt., s. 73.

DIO COME AMORE NELLA FORMAZIONE DEL RINNOVAMENTO NELLO SPIRITO SANTO

RIASSUNTO

Il presente studio consiste nell'analisi dei testi del Centro della Formazione del Rinnovamento nello Spirito Santo „Wieczernik” (Cenacolo) di Magdalenka. Dalla seconda metà degli anni settanta questo Centro serve numerosi gruppi di preghiera del centro e del nord-est della Polonia. In questo periodo è stato elaborato un itinerario formativo ricco di sussidi, sia per uso comunitario, sia individuale.

Dai testi analizzati emerge inanzitutto un forte accento posto sul amore di Dio. Dio è amore, ed è questa verità fondamentale che viene esposta nella ricchezza e varietà degli aspetti. Inanzitutto viene sottolineata la rivelazione e la comunicazione di questo amore nella creazione. Si mette poi in evidenza che esso trova la sua massima espressione nel mistero di salvezza operata da Cristo. Un particolare accento dell'amore divino si esprime nella sua paternità. Nei scritti del Rinnovamento si sottolinea che solo in Cristo ci è offerta piena rivelazione del amore paterno di Dio testimoniato e reso efficace nel sacrificio del Figlio unigenito.

Sulla base dei testi offerti dal centro „Wieczernik” abbiamo dimostrato che la formazione del Rinnovamento nello Spirito Santo esprime e trasmette la verità su Dio Amore in piena sintonia con il Mistero della Chiesa. Forte accento posto su questa verità di fede costituisce un valido contributo per liberare le menti degli uomini del nostro tempo dalle ansie e dalle paure di fronte a Dio che sono causate da una formazione parziale e sbagliata dell'epoca precedente.